

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

On hyvä, että nämä asiat lisätään perusopetuslakiin. Arvioinnin yhdenvertaisuutta on lisättävä kaikin tavoin. Esitys on nykyisen opetussuunnitelman perusteiden sekä muiden toimintatapojen mukainen. Tärkeää on se, miten opetussuunnitelman perusteita tarkennetaan muun muassa tavoitteiden ja arviointikriteereiden osalta. Tärkeää on tavoitteiden ja arviointikriteereiden vuosiluokakohtaistaminen, yksinkertaistaminen ja rajaaminen jo opetussuunnitelman perustetasolla. Laissa mainitaan myös käyttäytymisen arvioinnin periaatteet, mikä on hyvä. Jos käyttäytyminen edelleen arvioidaan numeerisesti osalla vuosiluokista, voisi opetussuunnitelman perusteissa määritellä myös käyttäytymisen arviointikriteerit.

Hyvä, että perusopetuslaissa mainitaan, että oppilaan huoltajalle tulee antaa säännöllisesti tietoa oppilaan opintojen edistymisestä. Tämä tarkentunee myös opetussuunnitelman perusteissa. Esityksen perusteella voi päätellä, että tiedon antaminen/saaminen edellyttää myös vuorovaikutusta. Opetussuunnitelman perusteissa olisi hyvä tarkentaa vuorovaikutusta, koska suhtautuminen esimerkiksi oppimis-/arviointikeskustelujen käymiseen vaihtelee.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

On hyvä, että nämä asiat lisätään perusopetuslakiin. Arvioinnin yhdenvertaisuutta on lisättävä kaikin tavoin. Esitys on nykyisen opetussuunnitelman perusteiden sekä muiden toimintatapojen mukainen. Tärkeää on se, miten opetussuunnitelman perusteita tarkennetaan. Opetussuunnitelman perusteissa olisi hyvä tarkentaa esimerkiksi luokalta jättämisen sekä arvioinnin periaatteita sellaisen oppilaan osalta, jolla on paljon poissaoloja ja/tai jolla ei ole näyttöjä osaamisestaan. Näiden oppilaiden oikeus opetussuunnitelman tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja oppimiseen ei toteudu, ja se vaikuttaa esimerkiksi jatko-opintoihin hakeutumiseen. Lisävuosi peruskoulussa ei välttämättä ratkaise tilannetta, mutta toisinaan se voisi auttaa helpottaa. Jokaiselle vuosiluokalle olisi tarpeen määritellä osaamisen vähimmäiskriteerit, jotka tulee saavuttaa opinnoissa etenemiseksi vuosiluokalta toiselle.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

On hyvä, että nämä asiat lisätään perusopetuslakiin. Arvioinnin yhdenvertaisuutta on lisättävä kaikin tavoin. Esitys on nykyisen opetussuunnitelman perusteiden sekä muiden toimintatapojen mukainen. Tärkeää on se, miten opetussuunnitelman perusteita tarkennetaan. Myös todistukset olisi hyvä määritellä valtakunnallisesti. Jo nyt opetuksen järjestäjällä on melko vähän liikkumavaraa todistusten osalta, joten myös nämä voisivat olla yhtenäisiä valtakunnallisesti.

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

On hyvä, että nämä asiat lisätään perusopetuslakiin. Arvioinnin yhdenvertaisuutta on lisättävä kaikin tavoin. Esitys on nykyisen opetussuunnitelman perusteiden sekä muiden toimintatapojen mukainen. Tärkeää on se, miten opetussuunnitelman perusteita lain ohella tarkennetaan.

Mikäli arviointia halutaan yhdenmukaistaa, tärkeää on vähentää paikallista liikkumavaraa opetussuunnitelman perusteissa esimerkiksi tavoitteiden vuosiluokkaistamisessa sekä tavoitteiden ja arviointikriteereiden tarkentamisessa. Myös sisältöjä voisi valtakunnallisesti tarkentaa, rajata ja yhdenmukaistaa. Vuosiluokkaistetut tavoitteet liittyvät myös tuntijakoon, jonka paikallista liikkumavaraa voisi rajata, ja/tai valtakunnallisesti voitaisiin antaa ns. mallituntijako, jossa oppiaineiden tunnit on jo valmiiksi jaettu vuosiluokille. Paikallista liikkumavaraa voisi käyttää tarvittaessa esimerkiksi opetussuunnitelmallisissa painotuksissa. Myös pienemmissä kunnissa tuntijako voi liittyä opetuksen järjestämisen ratkaisuihin, joissa liikkumavaralle voi olla tarvetta.

Esityksessä on mainittu myös valtakunnallinen tehtäväpankki, joka toisi samankaltaisia apuja arviointiin kuin esimerkiksi valtakunnalliset kokeet. Tämä olisi erittäin tervetullut uudistus. Samoin tarvetta olisi kaikille oppilaille toteutettavalle oppimistulosten arvioinnille. Esimerkiksi kouluterveyskysely kerää oppilaiden hyvinvointiin liittyvää tietoa koko Suomesta. Miksi samaa ei tehdä osaamisen/oppimistulosten osalta?

Tiirikainen Taneli
Porin kaupunki - Sivistystoimiala/Opetusyksikkö